

BAJAI HIRLAP

Politikai Lap.

A BAJAI SZABADELVÜPÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház, I. emelet.
Kiadóhivatal: Kazal József könyvnyomdája, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Főszerkesztő:
Dr. Lemberger Armin.
Felölös szerkesztő:
Horovitz Gusztáv.

Előfizetési árak
Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre
2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számítatnak.

A HÉT TÜKRE.

Vasárnap, április 24-én.

A vasutas sztrájkbizottság tagjainak nagy részét letartóztatják.

A sztrájkanyagát felosztják. A katonaköteles vasutasokat mozgósítják.

A vasutakon a rendes forgalom megindul.

Élesden nagy szociálista zendülés volt. 23 embert agyonlöttek.

A japánok még nem kísérelték meg a Jalu való átkelést.

Hétfő, április 25-én.

Az országgyűlést királyi kéziratral beeresztik. A sztrájkvezetőket letartóztatják.

Ma ötven esztendeje vette nőül királyunk megboldogult Erzsébet királynét.

Az angol király békítőleg akar közbelépni a keletázsiai kérdésben.

Kedd, április 26-án.

A szabadelvűpárt párt értekezletén Tisza István gróf jelentést tesz a vasutas sztrájkokról.

A japánok átlépték a Nikó folyót a Jalu egyik mellékfolyóját.

Szerda, április 27-én.

A Reichsrathban Ellbogen képviselő támadást intéz Tisza István ellen.

A király május 2-iki fogadására nagy értekezletet hívnak egybe.

A spanyol miniszterelnök vasuti kocsjára több lövést tettek.

Az oroszok oltályesztettek egy 4000 tonnás japán szállító hajót.

Csütörtök, április 28-án.

Revertera gr. volt vatikáni nagykövet meghalt. Jókai Mór hosszabb nizzai tartózkodás után Budapestre érkezett.

Skridlow tengernagy a harezraire utazott.

Péntek, április 29-én.

München Aurl képviselő Szepes megye küldöttsége üdvözölte. A banketton a kormány tagjai is részt vettek.

TÁRCZA.

A kápolna kis harangja.

A „BAJAI HIRLAP” EREDETI TÁRCZÁJA.

Írta: Del Toró.

Egyszer halottam egy kis mesét, öreg ember ajkairól; igaz-e vagy sem, nem tudom, de leírom úgy, a hogy hallottam.

Ismerek egy szép várost a Dunamentén, a mellett, hogy szép, híres is a gyönyörű lányairól. Anyi benne a sok szép lány, hogy a török sultán nem tudna válogatni belőlök. Egyik a másikat mulja fölül szépségben és szerényességben. Hozzá még valamennyi jó gazdasszony is és ha bekötik a fejét: hű feleség, boldog anya.

Hát ebben a szép kis városkában van egy temető. Szomorú hely az igaz, de egyszer csak mégis odajutunk mindnyájan.

Ebben a temetőben van egy nagy kápolna, melynek égfelé nyúló karcú tornyában himbálódik egy kis harang. Olyan a hangja, mintha tisztá ezüsből volna öntve: csilingelő, hivatató, bánató. . . . Ha meghúzzák, pedig gyakran húzzák meg, azt látszik mondani: „Vivos voco, fulgura frango, funera ploro” — hívom az élőket, megtöröm a villámokat, siratom a holtakat.

Régen, nagyon régen csilingel már abban a toronyban. Sok ezer előt hivatott már imádságra a kápolna márvány oltárához, sok-sok villámot tört már meg égbe szálló szavával és még több ezer holtat kísért ki örök pihenőre, néma sírjába.

Ezt a kis harangot egy gazdag ember öntette. Réges-régen vándorolt be abba a szép városkába „idegenből” és ott munkájával, szorgalmával meggazdagodott. Volt aranya, ezüstje bőven. Mázsiányi-mázsiás harangok is kitelhetek volna belőle.

Lóubet elnök az olasz királylaly Nápolyba érkezett.

Tomesányi Rusi a Magyar színház megégett színésznője meghalt.

A Bajkál tavon a jégfőzés miatt megakadt a csapat szállítás.

Szombat, április 30-án.

Lembach a legnagyobb német arczképfestő haldozik.

Fenyő Sándor az Egyetértés volt főszerkesztője — kit Svájcban elfogtak — kiadatását kéri.

A japán kormány Angliában tenger alatt járó hajót vásárolt.

Május elsején.

(H.) A munkásnép ünnepnappá avatta május elsejét. Nem tudjuk, hogy valójában miért választotta éppen ezt a napot, van-e a munkás fogalomnak valami intímebb összefüggése épp ezzel a nappal, tény az, hogy ezt a napot megünneplik és ezen a napon a demonstáció-kezdő hatványozott mértékben jelentkezik.

A legszebb hónap első napján, mintha erősebben formának a szenvedélyek, hevesebben lüktetne a vér, a harezki kedv fokozódik. A szociálisták apostolai vidéki kirándulásokat tesznek, ünnepelnek és propagálják azokat az eszméket, melyektől a nép boldogulását várják.

Sajnos, nagyon időszerű éppen most belemélyedni a korszerű mozgalmak bírálatába. Most, a mikor megdöbbenő jelenségeit tapasztaltuk a szenvedélyek elvakulásának, mikor minden vonalon felütöttek a fejüket a téves tanok nyomában fakadt

bérharez és osztálygyűlölet. Csak a napokban éltünk át egy páratlanul álló sztrájkot, melynek metélyező hatását országszerte látjuk. Sztrájkra hívja ez a munkamegtagadás az ország majd minden munkás népét, akik sorsukkal elégedetlenek. Elégedetlenek, mert igazgatók járnak be az országot és elhítki a gyűlölet, az elégedetlenség magvát és ebből a magból kel ki aztán a sztrájk, a véres összeütközés a munkászerető, józanabb elem és az elvakítottak között.

Május elsején aggodó figyelemmel kísérrjük az országban lefolyó munkás ünnepieségeket. Marx, Lassalle, Stuart Mill tanak papjai hirdetik a szociálista tanokat, hirdetik olyan magyarázatok kíséretében, a milyen értelmet egyik nagy férfiú sem magyarázott tanába.

Mennyivel lélekemelöbben ünnepelnek meg május elsejét akkor, ha az apostolok eljöve a nép közé, azt munkára, kitartásra ösztönöznék. Tanítanak őket, hogy a nagy egésznek minél hasznavehetőbb tagjai legyenek. Nem kell elhínteni az osztálygyűlölet konkolyát, mert az csak konkolyt terem. Már pedig a jó gazda azon van, hogy ha buzát vethet, kiírta a betolakodó konkolyt.

Szívleljék meg a vándorapostolok, hogy hova vezet a tulzásba vitt fanatizmus, gondolják meg, hogy Magyarország még meg nem oly erős, hogy minden társadalmi osztály csak a saját előnyeit tarthatja szem előtt. Az összetartás érzetét kell belevinni a köztudatba, azon kell lenni a nép vezetőinek, hogy tudásukat, hatalmas társadalmi alkosságukat, befolyásukat olyan

A pénzről pedig már akkor is meg volt az a közmondás, hogy „a pénz beszél, a kutya ugat.” A kinek penze volt abban a világban, az úr, nagy úr volt. Nem parancsolt neki se ember, se törvény. Penzért mindent meg lehetett venni; meg a szép leányt, szép asszonyt is!

Hat ez a gazdag ember, Bátor András uram, agglégény volt. Ugy a negyvenes évek között motoszkált, de a szive még aczélos volt.

Nem azért maradt agglégény, mintha feleséget nem kapott volna, hanem mert nem talált kedvére való olyan imádságos kis orczát, a melyre rálehelhette volna a boldogság csókját.

Egyszer osztán megtalálta.

Mikor azt a csilingelő kis harangot felhúzták a kápolna tornyába, nagy ünnepség folyt le a temető körül. A szomorúan hajló fűzfák lombos árnya alatt nyüzsgött az elők sokasága. Ünnepi díszben voltak az ajtatos hívők. Leányok, asszonyok csak úgy suhogtak a selyem tunikától. A város apraja, nagya, szerény és gazdag, öreg és ifjú egyaránt kivette a részét az ünnepségből. Ott volt a sokaságban a fiatal Bálint Márton is, karján a szépséges menyasszonyával: Kántor Örszivel.

Hej, de sokan irgylték ezt a leányt tőle!.. Talán három falu legénye is!..

Olyan volt ez a lány, mint egy égből leszált angyal. Ráillett az a nóta, hogy: „Rózsabokorban jöttem a világra, nem dajkált az édes anyám hiába.”..

Mikor Bátor András uram ezt a szép rózsabimbót meggpillantotta, valami átnyalított a szívében. Ugy ficzánkolt az egyszerre, mint a hal a vízben. Ettől a pillanattól kezdve nem volt maradás.

Megtalálta a szívére való „flastromot” Kántor Örszikeben.

Nem is habozott soká.

Az ünnepség után néhány napra elment Kántorékhöz és megkérte a szép leány kezét.

Nem felt a vetélytársától.

Es Kántor Örszi megfélejközve a völegényéről, a kinek a deli természetén kívül más vagyona

nem volt, büne meg csak az volt, hogy szegény volt, — odaigerte a kezét is, a szívet is a gazdag Bátor András uramnak.

Elvakította a fény meg a pompa. Mert hát asszony nép mégis csak ingatag!..

Most osztán megoldhatta a „Rózsabokor” nótaját azzal, hogy:

„Jár utánam három falu legénye,
Én meg csak úgy hitgettem,
Csalogatom, válogatok belőle.”..

Bálint Márton most már meghalt a világnak is, magának is. Ha kitepték a szívet, majd el is temetik! Hanem előbb még számolni is akart. —

Bátor András ettől az időtől kezdve kerülte a vetélytársát. Mind a kettő tagbaszakadt erős férfi volt. Tudta jól Bátor András azt, hogy ha összekerülnek, egyiköknek meghúzzák az új harangot. De talán mindkettőjüknek.

Hanem egyszer megis összekerültek.

A szőlők alján találkoztak egymással, alkotnyakor. Két oroszlan állott egymással szemben. Vad harag villámolt ki a szemekből. Egyszerre csak összecsaptak. Nem bírtak egymással. Nagyon egyforma volt az erejük. Bálint Mártont megédzette a harag, a bosszú, Bátor András uramba meg erőt öntött a szépséges menyasszony bírása.

A ki bírja, az marja, gondolta Bátor András uram és a másik pillanattal megfordította a vadász kesét Bálint Márton dobogó szívében.

Nem dobogott az többé!

Bálint Márton jaj-szó nélkül terült el a homokárok partján.

Az ég ráborult szemfödőként, a kigyúlt csillagok pedig bevilágították előtte az utat a halál birodalmába.

Ott már nem faj semmi, ott nincs bosszú, nincs harag, nincs csalfa szerető. Ott mindannyian egyformán por és semmi vagyunk!..

Másnap az egész városban elterjedt a híro annak, hogy Bálint Márton *megyőlte magát*.

irányban érvényesítsék, hogy a köznek, az országnak, az egyeseknek erőt kölcsönözzenek, hogy egységes szellem hassa át a haza minden fiát, hogy eredményes munkát produkálva, mindannyian megtebessék a haza iránti kötelességüket.

A ki nem ilyen szellemben vezeti a népet, az nem jó hazafi, az internacionalista és internacionálistákat nem kella a törvényes védelemben részesíteni, abban a törvényes védelemben, amelyet első sorban magyar állampolgárok és jó hazafiak védelmére statuáltak.

Az emberiség legszebb ünnepnapja lenne a tavasz hónapjának első napja, ha akadnának a népnek olyan igaz barátai, akik nem a gyűlölet üszkét dobják közéjük, hanem a szeretet, a békeesség és munka dicsőségéről tartanak kioktatást, ha nem fognak hangzatos jelszókkal békéltelenséget előidézni, hanem azon lesznek, hogy a haza nagyságának érdekében apostoloskodjanak.

Talán lesz Magyarországon ilyen május elseje is?

Politikai hírek.

A király Bülownak. A király és Vilmos császár szeptemberi találkozása alkalmával a király megígerte Bülow birodalmi kancellárnak, hogy arczképét fogja megajándékozni. Most adta át Szűgyény-Maria László berlini nagykövettől a királynak Horovitz festette arczképet Bülownak.

Főispáni kinevezés. Dr. Ernusz Józsefnek Vasvármegye főispánjává leendő kinevezését, a hivatalos lap legközelebbi száma közli. Ugyanez a szám hozza Reiszky Ede eddigi főispánnak saját kerelmére történt legkegyelmelebb felmentését. A távozó főispánnak kitűnő érdemeinek elismerésül ő felsége a Ferencz József-rend középkeresztjét adományozta csillaggal.

Az új ülésszak megnyitása. Politikai körökben legújabbban az a hír van elterjedve, hogy a képviselőház május hó hetedikére, a most következő szombathoz egy hétre hívják ismét össze. Az első ülés egyetlen tárgya lesz az új ülésszakot egybeviteli királyi kezzel felolvasása és tudomásulvétele. Ugyane napon ugyane tárgyban a főrendiház is tart ülést.

Uj képviselő. Rónay Elemér földbirtokost és Kolozs megye aljegyzőjét szabadelvű párti programmal Kolozsot az elhunyt Bonis Samu helyébe képviselővé választották.

A beruházási törvényjavaslat. A pénzügyi bizottság már két ízben tüzte ki tárgyalásra a beruházási törvényjavaslatot, azonban ülése mindkét alkalommal elmaradt. Legutóbbi ülése a bizottságban e héten lett volna, az ülésszak berendezése miatt azonban a tárgyalást ismét el kellett halasztani. A törvényjavaslatot a képviselőház pénzügyi bizottsága közvetlen a harmadik ülésszak meg-

A bú és a bánat vitte a mély sirba. És a boldog mennyasszony sziveben is megnyíllott valami. De ez a valami többé nem is távozott onnét. Rágtá-rágtá azt a hamis szívet, mint a szű a korhadat tölgylet. Talán el is rágtá? . . . És az új kis harang esülingelő ezüst szavával elsőnek kíserte ki Bálint Mártont az utolsó útjára — — —

Meg volt a lagzi. Férj és feleség ölelő karok közt szabadon turbékolhattak a „nagy hazban.” Öröm és vigsággal folytak a mézes hetek, edes csókok közt. Bátor András boldog volt. Bányászka is annak látszott. De csak látszott.

Az a valami mindig ott fészkelődött, a hol nem kellett volna: rágtá a szép asszony életfáját. Mindig előtte lebegett Bálint Márton halavány képe, piros vére. És valami egyre azt sugta neki, hogy ennek a szegény legénynek ő a gyilkosa, hóhera. Ébren is, almban is marcangolta a lelkiismeret, ez az igazságos bíró.

Búbánattal, szomorúsággal telt meg a keble. Nem volt az többé oltár, melyen a szerelem tiszta lángja lobogott, hanem dúldező rom, melyet a lelkifurdalás kínos gyötrelmei téptek, szaggattak. Ágya is döntöttek. Nem segített rája se fény, se pompa, se doktor, se patika. Hervadt lassan sir felé. Olyan volt, mint a virág, melyet megcsip az őszi dér. Ráillett a költő szava:

„És ha láttál szépen nőt virágot
Elhajolni belső baj miatt:
Ugy hajolt el, félvén a világot,
Szép Orszike titkos bú miatt.”

nyitása után tárgyalás alá fogja venni, hogy azt mielőbb a képviselőház elé terjeszthesse.

Az új-párt Szegeden. Az új-párt vasárnap megalakult Szegeden. Elnökül Vegmang Ferenczet, társelnökül Balassa Armin választották meg. Az országos bizottság nevében Jeszenszky Géza, a szegedi párt nevében Balassa Armin mondott beszédet. Eddig 150 kereskedő és több vasutas lépett a pártba. Báró Banffy Dezsőt küldöttségileg hívják meg az első kerület képviselőjelöltjéül. Az alakuló gyűlésből táviratilag üdvözöltek Banffyt. A végleges alakulógyűlés május 3-án lesz.

Korzó.

Mindenekelőtt a köszönet hangján fordulunk Baja hölgyeihez, kik felszólításunkra válaszaikkal tisztelték meg bennünket. Örömmel látjuk, hogy a korzó eszméje visszhangra talált és nem tartják kicsinylendőnek a korzó divatját és az ahhoz fűződő szociális érdekeket.

A közhangulatból arra következtetünk, hogy a korzó céljaira a legalkalmasabbnak a Szt. Antal utcát, nem pedig a mostani sétányhelyet az Eötvös- és Erzsébet királyné utcákat tartják. Tényleg, a viszonyok mérlegelése után ez az idea tetszik a leghelyesebbnek és a magunk részéről csak örülni fogunk, ha a korzózás divatja Baján nem divattá, hanem rendes szokássá válik.

Irányítsák tehát napi sétatáit a Szent-Ántal utcába, találkozzék ott nap-nap után a város színe-java és bizonyosak vagyunk abban, hogy rövid idő elmultával megváltozik a város képe és mindannyian örömmel fogjuk üdvözölni ezt a változást.

Ezen a héten még elfogadunk választásokat. A kitűzött díj nyertesének nevét jövő számunkban közöljük.

Itt hozzuk a beérkezett válaszokat:

Baja, 1904. ápril 24.

Nézetem szerint főoka annak, hogy a hölgyek nem korzóznak, a bajai társadalomban uraikodó kasztrendszer.

A korzózás divatját, szerintem, csak akkor lehet meghonosítani, ha társadalmunk egységesebb lesz.

Myra.

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Nagyon ügyesen gondolkozik, t. Szerkesztő úr, hogy hölgyek véleménye kérésénél hozzáfűzi „hisz Baján annyi szellemes asszony és lány van.”

No engem ez cseppet sem ambicióznál, de tekintve silány corsói viszonyainkat, ezt igazán aktuális felhívásnak tartom. Hogy miért nem korzóznak Baján a hölgyek? Egyszerűen azért, mert nincs Corsó. Az csakugyan nagy áldozat lenne hölgyeinktől, ha naponta 1—2 órát söp-

Hervadása szerelemhullás volt.

Egy év múlva megint esülingelt a kápolna kis harangja. Éppen olyan hivogatólag szólott a hangja, mint a mikor Bálint Mártont kísérte az örök útjára. Azon a napon borult rá a hideg sirhalom Kantor Örszire, a mely napon egy év előtt kezét szorított a halál angyalával Bálint Mártont, a hú szeretőt.

A csalfa szeretőből, a szép asszonyból nem maradt semmi sem. A fejfája is elkorhadt, az emléke is elmult . . .

Hej, temető, temető! de sok titkot, de sok szerető szívet takarsz te! És ha ezeket a szíveket mind egy halomra hordanák és meggyűjtanák, ki mondja meg, hogy mily színű lenne e láng! — — —

Bátor András uram pedig, mint a kóbor szellő, járta mindennap a temetőt. A porló szívek birodalma oly esendes, oly megnyugtató. Friss virágot, „nefelejtés koszorút” rakott arra a két sirra. Azután leült a szomorú fűzők árnyába és elmelázott a kis harang esülingelő hangján, a mely olyan hivogatólag szólott hozzá . . . Hanem ő azt már nem értette. Megzavarta szegényt a nagy bánat. Valami nyomta az ő lelkét is!

Egyszer oszlan nem látták többé a temetőben.

Talán nekiment a nagy világnak, talán visszatért oda, a homán bevándorolt a városkába? Talán? . . .

Az a kis harang pedig még most is ott esülingel, még most is úzi a villámokat, hívja imára az élőkét és kísérő végűtökra a holtakat.

Hanem hangja mintha búsabb volna, mintha siratná azokat, a kik úgy tudtak szeretni és még sem lehettek egymásé . . .

retlen keskeny járdán kellene sétálniok, hol ha hármával szeretnének menni, valamelyikük bizonyára a járdán kívül sétálna.

Ezen segíteni pedig igen könnyen lehet, hisz itt van városunk legszebb utcaja a Szt. Antal-utca, hol a világtól kivül mindazt megtalálja az ember, mi a mi corzói kívánalmainknak megfelel — üde tiszta levegőt s széles járdát. Így hát csak a fiatalságon áll ezt meghonosítani; irányítsák hölgyeink naponta sétatájkukat oda, és hiszem, hogy sok asszony és lány — de Ön is Szerkesztő Úr, hálás lenne, ha felhívása a sétatíni szerető publikumot jóvátételre sarkalná.

Baja, 1904. ápril 24.

R.

1904. ápril 24.

Felelet a „Bajai Hírlap” április 17-én megjelent számában közölt 1. kérdésre: „Miért nem korzóznak Baján a hölgyek?”

Mert még senki nem kérdezte ezt tőlük. A 2. kérdésre: „Mikép lehetne Baján a korzózás divatját meghonosítani?”

Ha a korzó egy kevésbé poros és kellemesebb utcában lenne.

M. N.

A „Bajai Hírlap” t. Szerkesztőségének!

Valóban üdvös gondolat lenne Baján korzóztatás!

Egyben azonban nem egyez nézetem. En elégen tartom a sétat naponként egyszer és pedig este 5—7-ig, mert a délelőtti órákban minden gondos háziasszony, — a leányokat is beleértve, — házi teendőikkel van elfoglalva, tehát mily ferde dolog lenne, ha ők éppen ez időt a korzón tölték! S én azt hiszem, hogy jó kedvet az urak sem korzóznának, ha attól kellene tartaniok, hogy otthon nincs, aki az ő ebédjük- ről gondoskodik!

Legalkalmasabbnak találom, ha mi csak a délutáni séta mellett maradunk. Ezt divatba hozni csak úgy lehet, ha az állandóan kellemesnek ígérkezik; hogy pedig kellemes legyen, arról gondoskodikjék egyrészt a hatóság, hogy pormentes levegő legyen a korzón, másrészt az arany-fiatalságnak a korzóért felkészülést!

„Zelma.”

A „Bajai Hírlap” t. Szerkesztőségének.

Egy nekünk, a város hölgyeinek szóló, reánk nézve kellemes cikk jelent meg m. hó 17-én a Bajai Hírlapban. — Kérdések is lettek hozzánk intézve, a melyekre egyrészt az okok kézzelfogható állása, másrészt pedig az egoizmus kézlet, hogy feleljünk! — Hogy miért nem korzóznak a hölgyek Baján, ennek igen egyszerű és könnyen megérthető oka van, mivelhogy nincs corsó! — Ha össze is jön néha az Eötvös- utcában és a Tóth Kálmán-terén a sétatíni kívánó publikum egy része, a járda keskenysége és az ennek következtében élvezhető lökdösések miatt kénytelen a kocsiutra térni! De most már mit tegyünk, ha ott meg a kocsi közlekedése zavarja sétatáink? (és néha talán egy-egy ostorcsapásnak is ki van téve fülünk). Ez szomorú, de való, és a korzózás ezen akadály nehezen hárítható el. — Így tehát a korzózás majd némi kellemetlenséggel fog járni a kocsi zakatolására és a járda keskenységére vonatkozólag. Hogy azonban mind ezen akadályokat látszó incommo- ditások mellett Baján a korzó divatba jöjjön, szükséges, hogy azt Önök tegyék kellemessé!!! Így majd örömmel fogják tapasztalni, hogy:

Áldozóban van már a nap, ötöt ütött az óra, A városnak ifja, nagyja siet ki a corsóra. Ott folyik csak igazán a jókedv és a vig élet, S mind e sok szép s jóért Önnek, Szerkesztő úr [köszönet.

Stella.

(Folytatása köv.)

HIRESK.

Rendjelviselési engedély. Ő Felsőge megengedte, hogy Latinovics Pál, Bács-Bodrog megye és Zombor város főispánja a porosz királyi vörös sasrend II. osztályu rendjelét elfogadhassa és viselhesse.

Az ügyészségi megbizott. A Szabadkán megjelent „Jogélet” tegnapi száma a következőket írja: A bajai ügyészségi megbizott felől — az ottani lapok közlése szerint — azért írtak föl Bajáról az igazságügyi miniszterhez, mert a bajai (vagy mucsai?) fellogás szerint politikai mozgalmakban nem lenne szabad részt vennie.

A feljelentés szerint ez nem fér meg az ügyészségi megbizott állásával.

Az igazságügyi miniszter aligha gondol ugyan rokonszenvesen a bajaiak politikai mozgalmaira, de ha a panasznak más alapja nincs, az ügyészségi megbizottnak nincs oka félténi a stallumát.

Előléptetés. A vármegyei törvényhatóság bizottság tavaszi rendes közgyűlésében dr. Buday

Pai árvászeki ülnököt főszolgabíróvá megválasztván, az így megválasztott másodikfokú ülnöki állásra *Trischler* Károly árvászeki ülnök lépett elő.

Kardpárbaj. Mult szombatban a „förmérvény” cziműn dr. *Leiberger* Armin főszerkesztők aláírásával egy czikk jelent meg, melynek több kifejezést dr. *Szirmai* Vidor a Bajai Függelék Ujság szerkesztője magára nézve erősen találta, és ezért dr. *Valentin* Emil és *Breuer* Zsigmondal provokáltatta dr. *Leiberger* M. *Leiberger* Károly járásbíró és dr. *Fischhof* Zsigmondot nevezte meg megbízottainak, nevezettek helyébe a tárgyalások folyamán *Schnitzler* Károly honvédszáz kapitány és *Horowitz* Gusztáv lapunk felelős szerkesztője lepte. A segédek kardpárbajban állapodtak meg, melyet a felek kedden délután 5 órakor a huszár-laktanyában vittek meg. A párbajban dr. *Szirmai* Vidor jobb karján kapott kisebb vágást, dr. *Leiberger* Armin pedig mellén egy karczolat, mire a segédek a párbajt beszüntették. A felek kiküldtek. Orvosok voltak dr. *Leiberger* részéről dr. *Ladányi*, dr. *Szirmai* dr. *Raisz*.

Uj bank Baján. A szegedi kereskedelmi és iparbank Baján fiókot létesít, melynek főnöke *Breuer* Zsigmond, a Graunig-féle privat bank könyvelőjét szerződötte.

Eljegyzés. *Rosenberg* Jenő, az első magyar iparbank diszponense jegyet váltott Budapesten *Hersfeld* Ilma úrhölgygel, néhai *Hersfeld* Viktor és neje most férj. *Moessányi* Ödönne leányával.

Eszküvő. *Manhold* Kálmán f. hó 5-én tartja esküvőjét *Manhold* Irénkel.

Magyar nevek. *Rosenfeld* Dávid zenetanító *Radó-ra*, *Lóczy*László pékparos *László-ra* változtattak családi neveiket, *Polhammer* Nándor és k. gyermekei bajai lakosok nevüket, ügyminiszteri engedéllyel, „*Polgár*”-ra magyarosították.

A Duna áthidalása Bezdánán. A Pécsi Napló a bezdáni áthidalásról ezeket írja: Bezdán község *Fernbach* Péter köztisztvisél egy kérvényt adott be a képviselőházzhoz, amelyben azt kéri, hogy a bajai—báttaszeki áthidalás mellőzéseével a bezdán—kisközségi áthidalást rendelje el a törvényhozas. A kérelem előnyösségét a biztonság és oleobbság szempontjai, hadászati és műépítészeti tekintetek fölsorolásával, támoogatják a bezdániai, azt vitatván, hogy a bezdáni áthidalás hosszu időre fölöslegessé teszi ugy a bajai, mint a gombosi hidat, melyek legalább is 20 millió korona befektetést igényelnek. A kérvényt a Ház a beruházási törvényjavaslattal együttesen fogja tárgyalni. Harmincz évig küzdött *Baja város* és az a nagy és tekintélyes érdekkomplexum, mely az ország egy harmadát magában foglalja, ezek között mi is, a Közép-Dunának Baja—Báttaszéknél leendő áthidalása érdekében és ezen hosszu idő alatt sohasem jutott Bezdánnak eszébe, hogy a maga különleges aspirációjával előhozakodjék. Most, hogy az érdeközőségnek óhaja a megvalósulás küszöbén áll, most jönnek találja Bezdán nagyközség mozgólódi, de az ügyek előrehaladott állapotában ezen tervvel komolyan foglalkozni nem lehet.

Elhunyt bajai kir. telegkönyvezető. Kir. járásbírósgúnknak halottja volt a heten. Egyik legregibb tisztviselője dől ki egyenesen az őrösztal mellől, *Uj Antal* Pal kir. s. telegkönyvezetőt ápril hó 27-én a délelőtti órákban hirtelen rosszul lett lepte meg és a szívszélhűdés, mely a férfereje teljében lévő tisztviselőt érte, még aznap délután fel 4 órakor, élének 51-ik és házasságának 22-ik évében kioltotta életét. Halála hírére a kir. bíróság ormára kitűzték a gyászlobogót, karszasi hatalmas koszorút helyeztek ravatalára, a kir. bíróság pedig keltlen gyászlapot adott ki a szomorú esetről. Különösen, mely pénteken d. u. ment végbe, járásbírósgúnk bírói és tisztai kara, *Mayer* Károlyval, a bíróság vezetőjével az élen és nagyszámú részvevő közönség jelent meg.

Halalozások. *Drescher* Gábor volt helybeli czukrász, *Drescher* Gyula nagybátyja m. hó 23-án 79 éves korában elhunyt. — *Bankhardt* Jozsefne *Schnege* Otilia m. hó 27-én 53 éves korában jobblété szenderült.

Uj ügyvédi iroda. Dr. *Monostori* (Schön) Gyula a napokban tette le az ügyvédi vizsgálatot a budapesti ügyvédtiszgáló-bizottság előtt és irodáját Baján mar meg is nyitotta.

Halalozások. *Kelenen* János földbirtokos, megyebizottsági tag, egy kiterjedt nagy család feje, halt meg m. hó 24-én Adán. Az elhunytban *Paukovich* Aundor ügyvédi kamarai elnök és dr. *Mikoserics* Kanut megyei főügyész, apuskát gyászolják.

Izgatás. A „*Bácskai Hirlap*” czimű szabadkai politikai naplaj m. hó 24-iki, vasárnapi számának „*Parancsolom*” czimű vezércikkében, amelyet dr. *Kalmár* Antal írt, a büntető törvénykönyv 171. és 172. szakaszában körülírt izgatás bűnselekményét a kir. ügyészeg fenforogni látta. Ennek következtében a lap összes példányait és a vezércikk kéziratát elkobozta, egyuttal megindította a büntető eljárást.

Alapszabály jóváhagyás. A „*Bácsbodoki* III. temetkezési egyesület” alapszabályait a ügyminiszter jóváhagyó záradékkal látta el.

Karmeliták Zomborban. A zombori új templom mellet a karmeliták kétemeletes, igen szép klastrom építének, ami körül 100 ezer koronára fog kerülni. A klastrom építésére az árlejtést a budapesti rendházban tartották meg, és több pályázok közül az építésre a megbízást *Ulrich* Vincze zombori építész-mester nyerte el. Egy nagy akadályra lesz az építésnek, — a Zomborban beállott nagy teglahiány. Tavaly a rossz idő gátolta a teglahévest, ami késztet peng volt, azt részben a városban előállott nagybömbérv építkezésekre kellett, másrészt a város a régi laktanyák renoválására elhasznált.

Öngyilkosság. Ujvidekről írják: Weisz Mariska III. oszt. tanuló, tizenhárom éves polgári leányiskolai növendék m. hó 25-én délután 6 órakor öngyilkossági szándékából a vasuti hidról a Dunába ugrott. Tettének oka az, hogy tanárnoje a kis leányt valamilyen kép miatt erősen megröltta. A kis öngyilkost nem sikerült kifogni.

A gözgépezők és kazánfűtők, legközelebbi képezítő vizsgái Szegeden április 24 helyett május hó 1-8-ó napján d. e. 9 órakor a Szeged alsóvárosi új vizmü-teljen fog meg tartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Szilágyi-utca 1.) beküldendők.

Bajai kömüves-segédek sztrájkja. A két héten át eltartott kömüves- és ács sztrájk immár szünetben van és városunkban már több helyütt fölvetek az elégtelenség miatt félbenmaradt munkát. Mindössze csak néhány mester nem hajlandó meg engedményeket tenni; a sztrájkolónak s így eltart a sztrájk továbbra is, de már jóval megfogyatkozott formában.

Nagy tüz Pestvármegyében. Császártöltés pest-megyei községben Kaloeca közelében m. hó 24-én délután két órakor tüz ütött ki, mely a szél által rohamosan terjedt. Este hat óraig legett 56 lakóház 40 mellékepülettel és 53 presház. A tüzet két szomszéd község tűzoltói próbáltak lokalizálni, de nem sikerült. A kár mindegy 200.000 korona. A lakóházak nagy része biztosítva volt, de a termények és takarmányok legnagyobb része nem.

Vasuti baleset. A hulas—almás—rigyiczia vasutvonat 511. számú vonatával egy kis vicinális baleset történt: ugyanis a sínekre levedt 15 bírkát elgázolt. Szerencsére csak a bírkákban esett kár. A vonatot és utasokat az izgatottságon kívül mi baj sem érte.

A bajai kath. Legényegylet m. hó 24-én tartott hazimulatsága alkalmával felülfizeti szívesek voltak: *Hacker* Agoston 4 kor., *Scharetz* Ignác 2 kor., *Mezey* Ignác, *esperes*-plebánus 3 kor., *Eckert* Gyula 1 kor. 20 f., *Buday* István, *Demuth* Gyula, *Poós* Ernő, *Hefner* János 1—1 kor., *Müller* János 80 fill., *Uj. Bankhardt* Lajos 60 fill., *Demetovics* Emil 60 fill., *Györi* Aladár 40 fillert. Fogadják ez uton is az egylet legvalóságosabb köszönetét. — *Az Elöljáróság.*

Rablóbanda a szabadkai börtönben. Az adai és moholyi járásokban az egész tél és tavasz folyamán valóságos rablóbanda működött. *Barna* Nagy Sandor vagy másnép „*Kánya*” volt a vezérük és az egész vidéken napról-napra betöréseket és lopásokat követelt el. Most a csendőrség összefogdosta valamennyit és behozta őket a szabadkai ügyészeg fogházába. Ott kocsin hozták be a csendőroök és rendőroök a 14 vádlottat, valamennyiüket megvasalva.

A főgymnasiumi érettségiz Szabadkán. A szabadkai főgymnasiumban már e hó 9-én megkezdik az osztályvizsgálatokat. Az osztályvizsgák 14-ig bezárólag fognak tartani. Az írásbeli érettségi 16-án veszi kezdetét és 20-áig fog tartani. A szóbeli június 1-én lesz. A szegedi tankerület főigazgatója *Platz* Bonifác dr. ezuttal nem fog a vizsgálatoknál elnökölni, hanem valósintűleg Cserépe szegedi piarista gymnasiumi igazgató fogja helyettesíteni.

Elmaradnak a nyári hadgyakorlatok. Amint értesülünk, a közeledd nyári idoszak alatt nem vonulnak el az ezredék állomáshelyeikről és mindenféle összpontosítás elmarad. A zászlóaljokban folytatják csak a fegyverforgatás mesterséget, hogy helyrehozzák a mulasztást, csaknem nyolcz hónap mulasztását, és a szükséges kiképzés céljából nem indulnak ki állomáshelyeikről az ezredék. A katonai kincstár ez által jelentékeny megtakarításokat ér el, ami katonai szempontból nem epen előny, de megkötözött munkásságra lesz szükség, hogy a legénység a tényleges fegyverszolgálat rövidbe ideje alatt ugyanazt elsajátítsa, amibez ezelőtt három teljes év fölött rendelkezésre. Ha a rövidbe szolgálati idő megfellel eredménnyel jár, mindenestre közelebb jutunk a régi sóvárgott kétevi katonai szolgálathoz.

A Bács-Bodrog Vármegyei Gazdasági Egyesület izgatkozó-választmánya 1904. évi április hó 29-én délelőtt 9 órakor hivatalos helyiségében élelt tartott. Társgorozat: Jelentés az egyesület évi működéséről. Jelentés az egyesület vagyoni állapotáról. Számvizsgáló-bizottság jelentése. Munkatervzet. Költségvetés. A gazdasági és háziipari tanfolyamok. Vidéki alelnök választása. Választmányi kiegészítése. Penztárnok választása. Tagok felvétele. Folyó ügyek. Indítványok.

Hogy van? Postajövedéki kihágás miatt került bajba P. J. hirlapíró, mert M. Sz. kisasszony részére díkjedvezménytel postára adott nyomtatvány belsejébe czeruzával azt írta: „*Hogy van?*” A büntető törvénysek hosszas eljárás után bármás tanácsban ezért a hirlapíró postajövedéki kihágás miatt 2 kor. 10 fillér pénzbüntetésre ítelte. Az ítéletábla felmentő ítéletet hozott, indokul a következőt hozván föl: A szokásban levő és így közönséges voltánál fogva választ nem igénylő ama kérdésnek „*hogy van?*” a hirlapra ráírása a személyes levelezés különös jelegével bíró közlemény fogalma alá nem vonható és így vádlott cselekménye postajövedéki kihágás tényálladékát nem állapítja meg.

A pletyka. Szorgalmas, törekvő varroleányról szól az ének, ki keserves munkájával tartotta fenn magát öreg anyjával együtt. A szobaur régen szerette a különben jó nevelésű leánykát, ugy, hogy el is jegyezte. A boldogság felszéknek lehetett nevezni a szerény kis lakást, ahol az egyik szobában a házi kisasszony kereste mindennapi kenyérét, a másikon pedig a szigorú orvos völégény bujta a könyveket, hogy minél előbb megszerezze az orvosi oklevelet. Már az orvossá avatás nagy napja is közel volt, midőn egy napon a szomszéd-asszonyok valamelyike besúgta a völégénynek, hogy mennyasszonya minden hónapban egy titkos levelet kap színes borítékban egy nagy úrtól és óva intette a házasságra való lépéstől. A völégény kétségbeesve vallatóna fogta mennyasszonyát, ki beismerte, hogy minden hónapban kap színes borítékban egy-egy levelet, de hogy kitől, ezt csak az orvosi diploma elnyerése után fogja neki megvallani. A vára várt nap is bekövetkezett s most már a völégény követelte, hogy mennyasszonya váltsa be ígeretét. Eppen elő akarta szedni a gyanúsító „*corpus delicti*”-ket, midőn az atjón kopognak és két úr örömtől sugárzó arczaal jelenli, hogy előttek Török A. és Tarsa budapesti bankházából, hogy a mai huszón nyert nagy fönyereményt a sorjegyé visszaadása ellenében kifizessék. Ekkor azután a mennyasszony, aki véletlenül összerakta a Török bankháztól havonta érkező színes borítékú leveleket, bezonyítottu völégényének, hogy nem valami titkozatos levelek voltak ezek, hanem a szerencsés Török bankház, Budapest, Terecz-körtü 46. szám alatti fözletéből jöttek, ahol sorjegyéit vásárolta s csak a pletyka akarta rosszakarattal szerencsétjét megfosztani.

A Horgony Pain-Expeller (*Richters Linimentum Capsici comp.*) igaz népszerű háziészert lett, mely számos családban már több mint 34 év óta mindig készen van. Hatfajás, csipőfajdalom, fejfájás, közsény, szédül stb-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzöslések mindig fájdalomcsillapítást hatást idéztek elő, stb járvány-korál, minő: a kolera és hányóhas-folyás, az altessen Pain-Expellerrel való bedörzöslése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitünő háziészert jó eredményre használtatt az influenza ellen is és 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legutóbb gyögyészertárbán kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „*Richter-féle Horgony-Pain-Expeller* vagy „*Richter-féle Horgony-Linimentum*”-et tessék kérni és a „*Horgony*” védjegyre figyelni kell.

A magyar vöröskereszt egyeslet közgyűlése.

A magyar vörös kereszt egyeslet bajai választmánya és főkegyelete m. hó 28-án tartotta meg a Bajai lakarekpenztár gyűléstermében *Petői Szentély* Lipót kir. tanácsos elnökölte alatt ez évi rendes közgyűlést.

A főkegyeleti hölgytagjai élükön özv. pacséri *Császár* Ferenccz társelnökkel szép számban jelentek meg a közgyűlésen. A jelen volt egyleti tagok érdeklődéssel kísérték az előadó *Bernhart* Ernő egyesületi titkárnak a választmány nevében tett kimérti jelentését.

E jelentés felölelte a választmányi mult évi tevékenységének vázolásán kívül mind ama régebben elváltat feladatának és kötelezettségének megismertetését is, melyek az egyesület céljálal és létalapjál tekintendők.

Ugyan is, még a nyolcvanas években vállalkozott a bajai vörös kereszt egyeslet választmánya egy bekeverkeztető háboru esztén Baján fellalítandó tartalék-kórház fenntartására, az oda utalando nagyszámú sebesült katonára beszállítására, ellátására és ápolására.

Ha az egyesület mai szegényes pénzügyi viszonyából itélnék, tulmérész vállalkozásnak kellene tekintenünk az akkori választmány ezen nagy anyagi áldozatot követelő elhatározását. De jól emlékezünk meg arra, hogy sikerült akkor a választmányunk fíradhatlan törekvésével társadalmunkban az egyleti ügy iránt az érdeklődést folyton éhben tartani, mindennek pedig az volt a célja, hogy ezáltal az egyesület elváltat magasztos, de egyszersmind terhes feladatainak a közönség közreműködését biztosítsa és a szükséges anyagi állapot megteremthesse. Azóta sem mutathat a választmány hasonló eredményeket fel, mint a mikor pár év alatt képes volt saját költségen beszerezni a tartalék kórház felszerelvényeit, majd gondoskodott a tartalék-kórház vezető bizottságának és a kiszolgáló és ápoló személyzetnek szerzéséről, sebesültívő csapatot állított fel s részére szaktanfolyamot rendezett. Elemezési bizottságot alakított s a helybeli orvosi kar nagylelkű áldozat-

készsége folytán a tartalék-kórház orvosi ellátását is biztosíthatja; e mellett az egyet pénz-alapját is megteremtette, mely ez idő szerint 4828 kor. 18 fillér összegre emelkedett fel. Elenek rész vett még a társadalmi jötekmények nem munkájában is, tőle telhetőleg segítyezven a szűkölködőket.

Az azóta lefolyt 15—20 éves időkön azonban csökkentette az egylet iránti közérdeklődést és azt a társadalmi életben felbukkant események lassanként más irányba terelték, úgy, hogy a mind nagyobb női közönységgel a választmányi tevényt elzárkózottat és működését mind szűkebb határok között szorította.

Ennek aztán az lett a következménye, hogy az egyletnek számításba vett vagyoni megerősödése elmaradt s jövedelmi viszonyai a legszorosabb méretekre szűrodtak össze, úgy, hogy e viszonyok folytán az elvált feladatok megoldása jelenleg csaknem lehetetlennek mutatkozik.

Vegre is a már évek óta bíró eme tesp-dőnek véget vetendő, az egyesület elnöke Szutrély Lipót kir. tanácsos a központi igazgatósággal megismertette az egyesület jelenlegi viszonyait s a tartalék-kórház pénzügyi kérdésének megoldására nézve tájékoztatást, a szervezet megszárításához kellő utasítást kért. A választmány pedig az egyesületi tagok nagyon is megfogyott létszámának kiegészítését meg a folyó évi feladatok közé sorozta.

Igy előrelátólag már a legközelebbi időben elénk mozgalmat fogunk tapasztalni a bajai város kerest egylet azelőtti virágzó állapotának visszaállítása érdekében, és nem kételkedünk abban, hogy az ily irányú törekvés közönségünknek is készséges támogatásra fog találni. Örülünk fogunk, ha az egylet körében egy magaslatos eszme szolgáltatásban latjuk majd társadalmunk ismét tömörülni, hogy az együttesen termékenyítő, egyesítő erejével a köznek hasznosat, üdvöset alkothassanak.

Bajai sportélet.

(B.) E czim alatt Kocsis János úr a „Bajai Hirlap” előbbi számában a bajai sportélet felelősenek kérdésével foglalkozik szépen, világosan, a létező viszonyok helyes megítélésével. E czikke végül oda csuesosodik ki, hogy városunkban egy mindenféle sportnemtel felölő sport-egylet létesülésenek egyedül a maradiasság, a közönység az akadály. Igaza van. Fején találta a szöveget. Magam is osztom nézetét. Hanem azért visszajutok csak meg, vajon kik vannak hivatalon ezen közzonyt meg-törni? Szerintem egyedül azok, kiknek érdekét szolgálja a létesítendő sportegylet, t. i. a sportkedvelő ifjúság. És ha ezen okoskodás helyes, ha az ifjúság feladata a sportegylet megalapítása, tehát alapítsa azt meg. Mert, feltéve ha elegendő számmal vannak a sportúzó egyének és ha komolyan akarnak sportegyletet, felállíthatják azt önére-jükből is.

Csak tessék a kezdeményezést, a szervezke-dest megindítani. Hogy lassuk közötti kezé-lore forogni az alarasi ivet, hogy lassuk végül hányan vannak azok, kik igazán telkes hívei a sportnak. Adjanak magukról mielőbb életjel. Szivesen nezzük majd, az alapítandó együleti alapja javára rendezendő különféle sportversenyeket, műkedvelő színelőadásokat, cloképeket, meghallgat-juk szivesen zene-előadásait, felolvasásait, megjelenünk táncszítyeiken, sétalhangversenyeken, majálisokon és részt veszünk, tombolatárgyakat ajánlunk fel ezéjük javára és megveszük tombolajegyeket, hogy esetleg ugyane tárgyakat megint megnyerhessük. Pedig ez ám szép jövedelem-mel jár, ha a rendezés körül kellő élelmesseget, tevékenységet fejtenek ki és hamarosan össze-jöhetne egy akkora alap, mely az egylet első be-rendezési költségeit biztosíthatja.

Ha aztán a közönség látja, hogy komoly, kitartó akarat, életerő, mozgékonyság nyilatkozik meg minduntalan az ifjúság kezdeményezésében, mely meg arra is szolgál, hogy társadalmi életünk élenkítse, bizonyára sikerülni fog azt az ifjúságnak ezéjához edesgetnie és pártolást megnyernie.

Az ilyen irányú előzetes, kitartó fáradozások sikeres eredménye kétség nélkül bekövetkezne. És akkor meglesse fektette ugy az erkölcsi, mint az anyagi alap, melyen az ifjúság biztosan tovább építhető a sportegyletet, akár újabb szervezhetné a már elég szép multtal bíró „Bajai Athletikai Club”-ot is, melynek okos körültekintéssel siker-üllet fog oly egyéneket is megnyernie, kik az egylet helyes vezetésére és továbbfejlesztésére teljes bizottsított nyujtanának úgy, hogy annak működéséhez, felvirágztatásához méltán fűzhetné a legszebb reményeit.

Tehát tessék „akarni!”

Vasutunk menetrendjéről.

Évek óta tapasztalható városunkban bizonyos nemtörődömség, mely sok fele irányban, de különösen vasutunk menetrendje iránt létezik. Mintha elfeledte volna városunk lakossága, hogy a vasut arra való, hogy az embereket közel hozza egy-

máshoz és összekötő kapcsolatokat alkosson minden-fele irányban, mintha nem létezne az alapigazság, hogy a vasut szolgálja az embereket és nem az emberek vannak a vasút kedvéért.

Egy pillantást ha vetünk a fölünk menő és hozzánk közeledő vasutak menetrendjére (mindig a Szabadkán át való összeköttetést tartva szem előtt) és számba vesszük a Szabadkán át ül létező összeköttetéseket, megdöbbenve tapasztaljuk, hogy ott, ahol a vasutak menetrendjét alkotják, Baját számba sem veszik vagy legalább is mértéken alul taksálják. Hogy emez állításunk nem üres szófia beszéd, ime a példa: A Budapest és Zimony közt közeledő vonatok közt csak a nappali személy-vonattal van közvetlen összeköttetésünk Zimony-nyal úgy az oda-, mint a visszautazásban. Azonban a Bajáról este és reggel induló vonatok — valamint a Szabadkáról este és hajnalban induló vonatokra nézve nem létezik a Szabadka és Zimony közti vonalrés. De a budapesti viszonylatban is indul Szabadkáról egy vonat reggel 5 órákor és érkezik Szabadkára Budapestről este 10 óra felé és ezen vonatok sincsenek csatlakozásban Bajával, pedig legkivált a reggel Szabadkáról induló személyvonathoz, ha volna csatlakozásunk, az egyúttal csatlakozást teremtene a hajnalban Szabadkáról Zimony felé közeledő személyvonathoz is.

Legutóbb, mikor híre járt, hogy a Budapest-zimonyi vonalon egy új Budapestről reggel induló gyorsvonatot állítanak be, amely délután menne vissza (mint közvetlen forrásból értesülünk, az új gyorsvonat elmaradt) a „Bajai Keresked. Kaszinó” folyamodott, hogy az új gyorsvonathoz is legyen csatlakozás. Hogy ösztökéljünk, a kérést így megfogalmazva kevések tartjuk, mert hiszszük, hogy városunk lélekszáma, kereskedelme és intelligenciája megköveteli, miszerint délelőtt 10 óra felé induljon vonat Szabadkáról Bajára, amely Zimony és Szeged felől teremt csatlakozást és kell indulni Bajáról délután vonatok Szabadkára, amely csatlakozást teremt Zimony felé.

Nem szünhetünk meg ezen összeköttetések létesítése mellett agtálni, mert a jelenlegi helyzet tarthatatlan. Ugy állunk ugyanis, hogy az Újvidék-Zimony felől gyorsvonalon jövők kénytelenek Szabadkán délelőtt 9 ó. 34 p.-lől fogva délután 1 ó. 47 p.-ig várni, amíg csatlakozást kapnak. Viszont Bajáról nem lehet gyorsvonattal Újvidék-Zimonyba jutni, hanem el kell menni Bajáról délelőtt 10 ó. 35 p.-kor.

Pedig nem volna nehéz emez új vonatok beállítását, ha figyelembe vesszük, hogy a Baja és Szabadka közt közeledő vonatok menetidőiben milyen nagyok a differenciák, minek az a következménye, hogy van mód a menetidők megrövidítésével az új vonatokat a menetrendbe illeszteni. Eddig ugyanis van vonatumk, amelynek 2 ó. 45 p. kell az 58-5 km. befutására és van olyan vonatumk, amely ugyanezen utat 2 ó. 8 p. alatt futja be, Nehézséget legfeljebb a délután Bajáról induló vonat okozhat, de a nehézség leküzdhető, ha a 4 órákor Bajára érkező vonatot 10 percczel megrövidítjük és Szabadkáról 5 percczel hamarabb indulják. Ez esetben 3 ó. 45 p. kor Baján levén, 3 ó. 50 p. kor indulhat a vonat, amely 2 ó. 3 p. alatt Szabadkára érhetvén 5 ó. 48 p. kor Szabadkán csatlakozást talál a gyorsvonattal.

Van azonban egy másik égető kérdés, amely föltétlenül gyors megoldást igényel. Es pedig az esti összeköttetés Katymárral és Jánosalmával (Jankovác). Nem engedhetjük, hogy az esti vonatumk (amely Bajáról 7 ó. 43 p.-kor este indul) ne legyen csatlakozása és nem engedhetjük meg azt az anomáliát, hogy Bajáról Katymárra Bácsalmáson át csak egyszer lehessen eljutni, de ha elutazunk előbb Regőczére (Rigyicza), akkor van összeköttetés. Ezen képtelenségnek meg kell szünni.

A módja ennek nagyon könnyű. Ha ugyanis a vonatot Regőczéről este egy órával később indulják, meg van az összeköttetés Szabadkán és csak az az egy baj támad, hogy Halason egy órával kevesebb ideig kell várni az utasoknak, ami tűrhető.

Ezek vasuti menetrendünk bajai, melyeken segíteni kell minél hamarabb.

L. M.

IRODALOM.

Két felolvasás.

Dr. Flesch Armin a mohácsi zsidó hitközség tudós főbírája Tolstói és a zsidóság A és szeretet a bibliában czimen két felolvasást adta közre egy füzetben. Az első felolvasásban a Tolstói-féle filozófiahoz a zsidó vallás alapszövevei való rokonságot bizonyítja. Szerinte Tolstói, a kit egyháza kitagadott, érinkezési pontja a zsidósággal ott állapítható meg legmarkansabban, hol az ember-szeretet megnyilvánulását keresi a vallásban.

A szeretet a bibliában czimú felolvasásban különösen a család élet tisztasága mellett száll síkra.

Mindkét felolvasás egy foglyezett egy gondos tanulmányának és az azokból leszűrődő tanulmány mindvégig érdekes formában való előadásának benyomását teszi az olvasóra.

KÖZGAZDASÁG.

Uj gazdasági tudósítók. A földmivélségi miniszter Abraham Hgo és Schaffer Józ. Antal apatini lakosokat Bács-Bodrog megye apatini járására nézve, Adamovich Lajos újvidéki lakost pedig Újvidék város területére nézve a gazdasági tudósítói tiszttel megbízta.

Cserebogarak irtása. A földmivélségi miniszter tekintettel arra a nagymérvő kárra, melyet részint a cserebogar-pajor, részint maga a cserebogar okozni szokott, a cserebogaroknak, különösen a rajzasi éveken való rendszeres irtása iránt a törvényhatóságokhoz újabb körrendeletet bocsátott ki, melyben ezeket a mezőrendelésegről szóló 1894. évi XII. t.-cz. idevonatkozó rendelkezéseinek pontos végrehajtására utasítja. A cserebogar, melynek larváját a magyar nép pajor, eszmasz vagy para néven ismeri, országos csapás számba megy s minthogy kifejlődéséhez hazánkban a hegyes Felvidéket kivéve, három év szükséges, azért a cserebogar nálunk csak minden harmadik évben szokott nagy tömegben megjelenni. A legközelebbi cserebogar év 1905-ben, egyes vidéken pedig már a folyó évben lesz, tehát a védekezésnek is csak ugy várható a sikere, ha a védekezést nem csak a rajzasi évben, de már azt megelőzőleg is kellő erélyvel folytatjuk. Az irtás legegyszerűbb módja a cserebogarok összegzedése és elpusztítása. A szedést a bogarak első megjelenésekor kell megkezdeni, hogy a peték lerakása előtt elpusztíthatók legyenek. A cserebogarok reggelénként, borús időben pedig nappal is, összegébenberedve vagy halált színelve, ülnek a fákra s akkor könnyen lerazható. Szedésnél nagy gondot kell fordítani a maganosz vagy az ültvények szelén álló fákra, melyeket a cserebogar különös előszeretettel keres föl. A szedőmunkásokat lehet a bogarak mennyiségéhez (1 kg. körülbelül 1000 darab cserebogar) képest fizetni és így a szedők jobban igyekeznek, de a fakímélés szempontjából célszerűbb kellő felügyelet mellett napszámokat alkalmazni és akkor a méregettel járó időt is megtakarítjuk. Az összegyűjtött bogarakat kemény talajon nagyon lehet tiporni és összegyömöszölni, a kádba szedett bogarak pedig leforrázhatók és gödörbe öntve betemetethetők. A nagy mennyiségben összegyűjtött cserebogarok mesterséges trágyakészítésre használható olyképpen, hogy a bogarak rothadó tetem hulladékaiból annyi föld, oltatlan mész és turfa-hulladék keverendő, hogy azt az átható kellemetlen szagtól megfosztassák. Fontos védekezési mód az is, ha a cserebogarok kirívását, tehát a földben élő pajorokat irtjuk. Erre legalkalmasabb idő a földforgatás, kapálás és szántás. Hyenkor a felszínre jutó pajorokat nagyon kell ütni. esetleg az eke után járó olező napszámossal felszedetni. Ahol kevés a pajor, ott 10—20 darabjárt 2, 4, 6 fillért, ahol több, ott 100—200-ért 10—12 fillért, sőt többet is fizethetünk. A pajorok szintén értékesíthetők. Kisebb mennyiséget a baromfiáll etethetünk meg, nagyobbakat pedig trágya készítésre használhatunk.

Bajai gabona árak:

Buza	50 kilogrammonként	7-90/8 korona.
Rozs	"	6-10/15 "
Kétszeres	"	6-50 "
Kukoricza	"	5-7/10 "
Árpa	"	5-50 "
Zab	"	4-80/85 "
Bab	"	8-50 "
Kendermag	"	9— "

Nyiltér. *)

Értesítés.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség szives tudomására juttatni, hogy a holdgolt férjem állal évek hosszú során át vezetett

tűzifa- és mészkereskedést

saját nevem alatt továbbvezetni fogom. Midőn a nagyérdemű közönség szives támogatását kérem, egyszermind kijelentem, hogy minden igyekezetemmel azon fogok lenni, hogy a jóleső támogatást minden tekintetben ki is érdemeljem.

Magamat a t. cz. közönség szives jóindulatába ajánlván

maradtam kiváló tisztelettel

özv. Kollár Ernőné.

*) Az ezen rovattban közlötöktől a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

EGY AMERIKÁI GYORSFŰZŐ ÉS egy háztartási mérleg ingyen.

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tulhalmozott raktáramból világhírű s kiválóságukért általánosan kedvelt mérleő **ezüstárumat** és pedig 6 drb. mexikói ezüst asztali kés, 6 drb. mexikói ezüst evővillát, 6 drb. mexikói ezüst evőkanalat, 12 db. mexikói ezüst kávéskanalat, 6 db. kiváló desszertkést, 6 drb. kiváló desszertvillát, 1 drb. mexikói ezüst levesmerítő kanál, 1 drb. ezüst tejmerítő, 2 drb. elegáns szalon asztali gyertyatartót.

46 drb. összesen frt 6.50. csak

Minden megrendelő ezenkívül **jutalomképen** egy szavatosság mellett pontosan működő 12 1/2 kiló hordképességű **háztartási mérleget** kap **teljesen díjtalanul**. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségéért **25 évi jótállást** vállalok. Szétküldés a pénz előleges megküldése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárból

Scheffer D. Sándor
Budapest, Bezerédi-utca 3.

130./1904.

Pályázat.

A bajai izr. hitközség elemi- és polgári iskoláinak az **iskolaszolgái** állás, melylyel a **templompórtási** állás is össze van kötve, leköszönés folytán betöltendő lévén, arra pályázat hirdetik.

Az iskolaszolgái állás javadalmazása 480 kor. szabad lakás és téli fűtés.

A templompórtási állás javadalmazása külön 160 korona.

Pályázók kérvényeiket, melyben koruk, családi állapotuk és polgári állásuk ki van tüntetve, **foló évi június hó 1-ig** a hitközségi irodába nyújtják be, hol a szolgálati feltételek megtekinthetők.

Az állás foló évi augusztus hó 1-én foglalandó el.

Baján, 1904. április 24-én.

A bajai izr. hitközség elöljárósága.

Le Griffon

valódi francia

szivarkapapír és füvety.

Kapható minden jobb kereskedésben.

Közgyűlési meghívó.

A

Délmagyarországi Gyapjúfonó és Vattagyár Részv.-társaság
1904. évi június hó 2-án délután 2 órakor
a Bajai Kereskedelmi és Iparbank helyiségében

rendes közgyűlést

tart, melyre a t. részvényeseket az alapszabályok 3. §-a értelmében tisztelettel meghívja

az **igazgatóság.**

TÁRGYSOROZAT:

- Az igazgatóság jelentése a társaság helyzetéről.
- A felügyelő bizottság megválasztása.
- A jegyzőkönyv aláírásával megbízandó két részvényes megválasztása,
- netán a 16. §. m) bekezdése szerint előterjesztendő indítványok, melyek amennyiben részvényesek által terjesztetnek elő, csak akkor tárgyalhatók, ha a közgyűlés előtt legalább 3 nappal az igazgatóságnak írásbeli indokolt indítványt nyújtottak be.

19. §. A közgyűlése személyesen vagy meghatalmazottjaik által résztvenni szándékozó részvényesek kötelesek 8 nappal a közgyűlés előtt részvényeiket a le nem járt szolványokkal együtt a társaság pénztáránál igazoló-jegy ellenében letenni.

Tóth Kálmán-utczai

HÁZAM

szabad kézből eladó, esetleg október hó 1-től fogva bérbeadandó.

Dr. Klénáncz György
ügyvéd.

5 koronáért

küldök 4 1/2 kiló (kb. 50 drb.) kevéssé megsérült finom enyhe

PIPERE-SZAPPANT

rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jászmin és gyöngvirágból szépen összeválogatva. A pénz előzetes megküldése esetén v. utánvétellel

küldi: **SCHEFFER D. SANDOR**

B U D A P E S T, Bezerédi-utca 3. szám.

Itt az alkalom,

hogy mindenki

az egészségtelen, penészesedő szalmazsákját eldobhassa és helyébe **csekély 8 koronáért** egy kiváló erős, fakeretű **acczelsodrony ágybetétet**

rendelhesen nálam,

mely tartós és olcsó, szag- és féregmentes, ennél fogva egészséges. Az ágy belméretének beküldése után, annak megfelelően szállítja a készítő:

Ifj. UTRY PÁL, Baja.

Készíték egyszerű és díszes **sodronykerítést** udvar, kert, sétány és templom bekerítésére. **áthányó rostákat** kőszén és kavicsnak, szóval e szakmába vágó mindenemű munkát **olcsón, gyorsan és pontosan.**

KIVÁLÓ SZERENCSE TÖRÖKNÉL!

Fölülmulhatatlanul

kedvez főuradánknak a szerencse. Rövid idő alatt 15 millió korona nyerecmánytól többet fizettünk nagyrabesült veivóinknek; csak a legutóbbi időben is

a legnagyobb nyerecményt és pedig:

a **605.000** koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre,

a 100.000 koronás nyerecményt a 74366. sz. sorsj.-re.	a 80.000 koronás nyerecményt a 83061. sz. sorsj.-re.
a 100.000 " " az 52528. " " a 70.000 " " a 81161. " "	a 100.000 " " a 94780. " " a 70.000 " " a 5498. " "
a 90.000 " " a 109780. " " a 60.000 " " az 51613. " "	a 90.000 " " a 83610. " " a 60.000 " " a 76347. " "
a 90.000 " " a 92787. " " a 50.000 " " a 4036. " "	

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyerecményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magyar kir. szabadalmazott 14. osztálysorsjátékban újul

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyerecmény jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyerecmény a legszerencsésebb esetben **1.000.000 korona.**

Továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyerecmény **400.000**, 1 à **200.000**, 2 à **100.000**, 1 à **90.000**, 2 à **80.000**, 1 à **70.000**, 2 à **60.000**, 1 à **50.000**, 1 à **40.000**, 5 à **30.000**, 3 à **25.000**, 8 à **20.000**, 8 à **15.000**, 36 à **10.000** korona és még sok egyéb; összesen **55.000 nyerecmény** és jutalom **14.459.000 korona** összegben.

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:

1/5 eredeti sorsjegy frt. —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt. 1.50 vagy kor. 3.—; 1/2 eredeti sorsjegy frt. 3.— vagy kor. 6.—; 1/1 eredeti sorsjegy frt. 6.— vagy kor. 12.—;

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

foló évi május hó 17-ig bizalommal hozzánk beküldeni, miután miután a huzás már május 17. és 18-án lesz.

TÖRÖK A. ÉS TÁSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főuradánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: **Teréz-körut 46/a**. I. fiók: **Váczi-körut 4/a**.
II. fiók: **Muzeum-körut 11/a**. III. fiók: **Erzsébet-körut 54/a**.

Rendelővel levágandó.

TÖRÖK A. ÉS TÁSA BANKHÁZA BUDAPEST.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összegetkorona összegben { utánvételezni kérem }
{ postautalvánnyal küldöm }
{ mellékelem bankjegyekben (bélyegekben) } { A nem tetsző törölendő. }

Felirat

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szabadalmazott viharmentes

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstrasse 120.
saját házában.

Kívánatra ingyen próba: mintakönyv prospektus.

Főraktár: WAGENBLATT FERENCZ festék-kereskedésében, Baján.

Kronsteiner-féle új zománc. HOMLOKZAT-FESTÉKE hatáságilag védve.

Ötven különböző minta, vízzel keverhető, mosható, viharmentes, tűzálló, zománcozott, csak egyszerű mázolás. Jobb, mint az olíjfesték. Évek során szállítja cs. és kir. uradalmak, katonai- és ezilvintőzőségnek, vasutaknak stb. Minden résztvevő kiállításon első díjjal jutalmazva. Legelőőbb festék homlokzatra, belterületre, különösen iskolák, kórházak, templomok, kaszárnyákhoz stb. és mindenféle más tárgyhoz. Egy négyzetméter ára 2 1/2 kr. Meglehető eredmény. Homlokzat-festék, viharmentes, mészből oldható, 49 minta olíjfestékkel azonos. Kgr-ja 12 kr.-tól feljebb.

Dupla villanydelejes KERESZT VAGY CSILLAG

D. R. G. M. 88503. sz.

Gyógyít és felüldi jótállás mellett: köszvény, reuma, asthma, (nehéz lélegzés) álmatlanság, fülzúgás, nehéz hallás, epilepsia (eskór), idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogjajás, migren, tehetetlenség, influenza, valamint minden ideg-betegségnél. Azon beteg, aki 88,503. sz. készülékem által legfeljebb 44 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzt. Ahol már semmimé használt, ott kérem az én készülékemet megkísérelni; meg vagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A nagy készülék ára 6 korona, idült betegségeknek alkalmazandó.

A kis készülék ára 4 korona, könnyebb betegségeknek alkalmazandó.

A központi elárúsítóhely szétküld utánvétellel vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére

Scheffer D. Sándor

Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3. sz.

Pénz

4° 6-08

törlesztéses kölcsönöket

nyújtunk budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a föld-birtok és ingatlan 3/4 értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitel! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre gyorsan és diszcreten

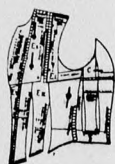
Bank- és magánadósságok convertálása.

MELLER LAJOS és TÁRSAI bankbizomány, Budapest, VI., Dávid-utca 15.

(Törvényszékiileg bejegyzett cég.)

(Válasz bélyeg.)

GYÁRI-JEGY.

GYÁRI-JEGY.

Annonce!

A HÖLGYVILÁG RÉSZÉRE!

Minden l. hölgy saját maga, minden divat szerint fáradság nélkül készítheti ruháját a GUSCHELBAUER ANTAL-féle szabályozható

Női derék-szabászati készülék

segélyével, anélkül, hogy szabászati rajtot megtanult volna. Eme készülék minden testalkat részére szabályozható.

Akadémián vizsgáztam. Számos díjszerűlevelet kaptam minden országból.

Minden államban törvényileg védve és szabadalmazva.

Egy készülék ára 3 korona utánvét mellett.

GUSCHELBAUER ANTAL, SOPRON és

E. Drechsler, Bécs VI.2. Limengasse 18.

Képviselek minden helységben kerestetnek. — Magyarzatok ingyen lesznek küldve. —

BRÁZAY FÉLE SÖSBORSZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS - ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLELKELVE VAN!

A Richter-féle Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszor, a mely már több mint 33 év óta megbízható fájdalomcsillapító alkalmazhatók kísérletével, csúszol és megbízhatóságát. Intés. Silányabb utazatok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Richter” védjeggyel és a „Richter” czegjeggyel fogadjunk el. — 80 f. 1 k. 40 f. és 2 k. arban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Tóth József gyógyszeresznél Budapesten.

Richter F. Ad és társa

csakát és kiv. elv. szállítók
Rudolstadt.

ÖZY. SPITZER SIMONNÉ ÉS TÁRSA

TÉGLA-, CSERÉP- ÉS CZEMENT-ÁRÚ

GYÁRA, BAJÁN.

Ajánljuk

egyszerű cement-lapjainkat és diszes műkö lapjainkat
legszebb és legjobb kivitelben.

Árak m²-enként 2 K.-tól feljebb.

Elvállaljuk mindennemű cement árú és cement munka elkészítését, — jutányos áron, a legmesszebbmenő jótállás mellett.

Beocsini portland és román cement

nagy raktára.